

FELSEFEYLE DÜŞÜNME

Test - 01

Düşünme ve Akıl Yürütmenin Temel Kavramları - I

DERS UYGULAMA
Föyleri

1. Felsefi görüşler, belli bir problem üzerinde sistematik sorgulama sonucu geliştirilen fikirler toplamıdır. Felsefi bir görüş, bilimlerde olduğu gibi deneysel yöntemlerle kanıtlanabilme özelliğine sahip değildir. Bu nedenle felsefi bir görüş değerlendirilirken bu görüşün içinde yer alan fikirlerin birbiriyle uyumlu olup olmadığına bakılır. Eğer felsefi bir görüşü oluşturan yargılar, birbirini yanlışlıyorsa bu görüş geçersiz kabul edilir.

Bu parçaya göre felsefi görüşlerin geçerli olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Filozofların çoğunluğu tarafından desteklenmesine
- B) Bilimsel veriler üzerine inşa edilmesine
- C) Gündelik yaşam problemlerini çözebilmesine
- D) Yargıların birbiriyle tutarlı bir bütünlük oluşturmaya
- E) Ele alınan problemi tüm yönleriyle açıklayabilmesine

2. Düşünme; olaylar, durumlar, nesneler arasında bağ kurma işlevi görür. Düşünmenin bu işlevi gerçekleştirme sürecinde genellikle doğru kabul edilen yargılara dayanarak onlardan yeni yargılar çıkarılır.

Buna göre düşünme yoluyla eldeki yargılardan yeni yargılar çıkarma işlemine verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önerme
- B) Temellendirme
- C) Akıl yürütme
- D) Eleştirme
- E) Analiz etme

3. Her insanın; evrene, insana ya da yaşama dair bazı görüşleri vardır. Bir insanın belli bir konuda hakkında dile getirdiği bu görüşlerin hepsinin felsefi bir görüş olduğu söylenemez. Çünkü bir düşünce ya da görüş, sistemli bir şekilde sorgulanıp ayrıntılı bir şekilde incelenip temellenilerek nedenleriyle birlikte ortaya konmadığı sürece felsefi olma niteliği kazanamaz.

Bu parçada yer alan "temellendirme" kavramı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Evreni tam olarak açıklayabilecek bütüncül görüşler geliştirmektir.
- B) Bir görüşü anlaşılabilir sözcüklerle ifade edebilmektir.
- C) Görüşleri oluştururken bilimsel yöntemlerden faydalanmaktır.
- D) Farklı fikir ve görüşleri uzlaştırmaktır.
- E) Bir görüşün gerekçelerini açıklamaktır.

4. Doğru ya da yanlış bir yargı bildirmeyen cümleler önerme değildir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi bir önermedir?

- A) Sinemaya gidelim mi?
- B) Keşke bu filmi sinemada izleseydik.
- C) Salgın hastalık nedeniyle sinemalar kapatıldı.
- D) Tüm insanlar en az bir kere sinemaya gitmeli.
- E) Ben de bir gün sinema filmi çekmek istiyorum.

5. Belli kanıtlara dayanarak ortaya çıkarılan yeni yargılar olarak tanımlanır. Genellikle önermeler seti hâlinde ortaya konulur. Bu önerme seti içinde her bir önerme, bir sonraki önermeye dayanak oluşturur ve sonuç önermesi bu dayanakların doğru ve tutarlı olmasına bağlı olarak sağlamlık ve geçerlilik kazanır.

Bu parçada açıklanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Görüş B) Argüman
C) Akıl yürütme D) Özdeşlik
E) Gerçeklik

6. Bir önerme, temsil ettiği grubun tüm bireylerini kapsıyorsa bu önerme tümeldir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisi tümel bir önermedir?

- A) İnsanların çoğu yürümekten hoşlanmaz.
B) Bazı insanlar hızlı yürümeyi sever.
C) Yürümek yerine koşmayı tercih eden insanlar vardır.
D) Bütün doktorlar yürümenin sağlık açısından gerekli olduğunu savunur.
E) Hüseyin Amca her yere yürüyerek gider.

7. Doğru olduğu kabul edilen tümel bir öncül önermeden tümel ya da tikel bir sonuç önermesi çıkarmayı sağlayan akıl yürütme türüdür. Öncüllere dayalı olarak bütün için doğru olanın parça için de doğru olduğu düşüncesiyle yapılan bu akıl yürütmeye sonucun doğruluğu zorunlu ve kesindir.

Bu parçada açıklanan akıl yürütme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Analoji B) Tümevarım
C) Tümdengelim D) Görüş
E) Argüman

8. Her önerme, doğru ya da yanlış bir yargı bildirir. Bu açıdan matematik, fizik, kimya gibi alanlara ait ifadeler de yargı bildiriyorsa önerme olarak kabul edilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir önerme değildir?

- A) $2x + 5 = 15$ B) $H_2O = 2H + O$
C) $E = mc^2$ D) $3^2\sqrt{5}$
E) $(a + b) = (b + a)$

9. **Ahmet:** Çevreme bakıyorum da inançlı olduğumu iddia eden ama kendi çıkarları için ahlaki olmayan davranışlarda bulunan insanlar görüyorum. Bence, içinde Allah korkusu olan inançlı bir kişi kesinlikle ahlaki davranır. Bu nedenle bu tür insanların inançlarında samimi olmadığını düşünüyorum.

Ali: Bence, bir insanın ahlaki davranması için inançlı olması şart değildir. Bir insan, vicdan sahibi ise diğer insanların haklarına saygı gösterir ve ahlaki davranır.

Bu kişilerin görüşlerinin sınıflandırılması aşağıdakilerden hangisine uygundur?

	Ahmet	Ali
A)	Siyasi görüş	Ahlaki görüş
B)	Dinî görüş	Bilimsel görüş
C)	Ahlaki görüş	Siyasi görüş
D)	Felsefi görüş	Bilimsel görüş
E)	Dinî görüş	Ahlaki görüş

1065282

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1	11
2	12
3	13
4	14
5	15
6	16
7	17
8	18
9	19
10	20

1. Doğru kabul edilen yargılara dayanarak onlardan yeni yargılar çıkarma işlemine “akıl yürütme” adı verilir. Geçerli bir akıl yürütmenin dayanakları olan öncüllerin bilgi bakımından doğru, mantık açısından tutarlı olması gereklidir. Bu koşulları sağlamayan bir akıl yürütmenin geçerli olması ve bu akıl yürütmeye dayanılarak savunulan görüşlerin kabul görmesi mümkün değildir.

Bu parçadan hareketle akıl yürütmeyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Deneysel yöntemlerle kanıtlama yapma sürecidir.
- B) Eldeki bilgilerden tutarlılığı temel alarak çıkarım yapma işlemidir.
- C) Doğadaki olayları açıklayabilecek genel ilkeler oluşturmaktır.
- D) Soyut kavramları somut örneklerle açıklamaktır.
- E) Akıl çalışması ilkelerini ortaya koymaktır.

2. Önerme, doğru ya da yanlış bir yargı bildiren cümledir. **Buna göre aşağıdakilerden hangisi önerme değildir?**

- A) Türkiye'nin başkenti İstanbul'dur.
- B) Alper hastalandığı için okula gidemedi.
- C) Bazı böcekler zehirlidir.
- D) Cıva, katı olmayan bir metaldir.
- E) Seni üzdüğüm için özür dilerim.

3. Bir önermede dile getirilen yargı, temsil ettiği grubun bazı bireylerini kapsıyorsa bu önerme tikelidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tikel bir önermedir?

- A) Hiçbir insan korkak değildir.
- B) Bazı hayvanların tüyleri beyazdır.
- C) Güneş, her gün doğudan doğar.
- D) Tüm gezegenlerin uydusu vardır.
- E) Türkçede hiçbir kelime “ğ” ile başlamaz.

4. Bir yargı için aynı anda hem doğru hem gerçek değerlendirilmesi yapılamaz. Gerçeklik, doğada var olanları ifade eden bir kavramdır. Doğruluk ise herhangi bir gerçekliğe ilişkin olarak zihinde oluşturulan yargıların bir özelliğidir. Örneğin yolda yürürken gördüğünüz bir çiçek kendi başına var olan bir gerçekliktir. Çiçeğin rengi, büyüklüğü, türü, şekli gibi özelliklerine ait duyu verileri sayesinde zihninizde çiçeğe ilişkin bir yargı oluşur. “Bu çiçek, karanfildir.” gibi bir yargı çiçeğin karanfil olması durumunda doğru, aksi hâlde yanlıştır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Doğruluk, zihindeki yargının temsil ettiği gerçekliğe uygunluğudur.
- B) Gerçeklik, nesnelerin var olma durumudur.
- C) Doğruluk, nesnelere ait akıldaki bilgilerle ilişkili bir kavramdır.
- D) Gerçeklik ve doğruluk arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
- E) Bir gerçeklik hakkındaki yargıların kaynağı duyu verileridir.

5. Akıl yürütme türlerinin birinde iki farklı olay, durum, nesne ya da önerme arasındaki benzerliklere dayanarak çıkarım yapılır. Aralarındaki benzerlikten dolayı bu iki farklı olay, durum, nesne ya da önermeden biri için doğru olanın diğeri için de doğru olduğu kabul edilir. Ancak bu akıl yürütme türünde özelden özele doğru bir çıkarım yapıldığı için genel yargılara ulaşamaz.

Bu parçada açıklanan akıl yürütme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Analoji
- B) Tümevarım
- C) Tümdengelim
- D) Temellendirme
- E) Argümantasyon

6. Real varlık, doğada kendi başına var olan varlıkları, ideal varlık ise soyut düşünce ürünü olan varlıkları tanımlar. Real varlıklara ait önermeler olgusal olarak doğrulanabilirken ideal varlıklara ait önermeler olgusal olarak doğrulanamazlar.

Buna göre;

- I. evrensel ruh,
- II. Kaz Dağları,
- III. deniz kızı,
- IV. iyilik meleği,
- V. kara tren

varlıklarından hangilerine yönelik yargılar olgusal olarak doğrulanamaz?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) III ve IV
- D) I, III ve IV
- E) II, IV ve V

7. İnsanların olaylar, durumlar, nesneler ya da fikirlerle ilgili kendi değerlendirmeleri ve bunlara ilişkin belli yargıları vardır. Her insanın hayatı anlaması, yaşamına dair ilke ve kurallar belirleyebilmesi, yaşamına yön vermesi bu değerlendirmelere bağlı olarak gerçekleşir.

Bu parçada aşağıdaki kavramlardan hangisi açıklanmaktadır?

- A) Argüman
- B) Önerme
- C) Görüş
- D) Gerçeklik
- E) Analoji

8. Tekil bir önermede bulunan yargı tek bir özneyi ilgilendirir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tekil bir önermedir?

- A) Öğrencilerin bir kısmı kimya dersini sevmez.
- B) İlayda'nın polenlere alerjisi vardır.
- C) Bazı insanlar çabuk sıkılır.
- D) Bütün keçiler inatçıdır.
- E) Hiçbir politikacı eleştirilmekten hoşlanmaz.

9. Tek tek olgu ya da olaylardan, genel yasalara ya da ti-
kel önermelerden hareketle genel bir önermeye ulaşmaya
yarayan akıl yürütme türüdür. Bu akıl yürütme türünde,
aynı türden olay ya da olgulara ait çok sayıda veri bulu-
nur. Bu verilere dayanılarak aynı türden tüm olay ya da
olguları açıklayabilecek bir genel sonuç çıkarılır. Çıkarılan
bu sonuç olasılıklı bir doğruluk değerine sahiptir.

Bu parçada açıklanan akıl yürütme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Analoji
- B) Tümdengelim
- C) Görüş geliştirme
- D) Temellendirme
- E) Tümevarım

10. Doğruluk, yargının nesnesine uygun olmasıdır. Doğruluk kavramı, zihnin bir gerçeklik hakkında ürettiği bilgiyle ilgili bir kavramdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir "doğruluk değeri" taşır?

- A) Parktaki kum havuzu
- B) Bahçeye düşen yıldırım
- C) Okuduğum kitap
- D) Bakır iletkenidir.
- E) Duvardaki tablo

1065283

ÖĞRENCİ NO		YANITLAR	
1	(A) (B) (C) (D) (E)	11	(A) (B) (C) (D) (E)
2	(A) (B) (C) (D) (E)	12	(A) (B) (C) (D) (E)
3	(A) (B) (C) (D) (E)	13	(A) (B) (C) (D) (E)
4	(A) (B) (C) (D) (E)	14	(A) (B) (C) (D) (E)
5	(A) (B) (C) (D) (E)	15	(A) (B) (C) (D) (E)
6	(A) (B) (C) (D) (E)	16	(A) (B) (C) (D) (E)
7	(A) (B) (C) (D) (E)	17	(A) (B) (C) (D) (E)
8	(A) (B) (C) (D) (E)	18	(A) (B) (C) (D) (E)
9	(A) (B) (C) (D) (E)	19	(A) (B) (C) (D) (E)
10	(A) (B) (C) (D) (E)	20	(A) (B) (C) (D) (E)

1. Dil hem düşüncenin doğru kurgulanmasının hem de oluşturulan fikrin doğru ifade edilmesinin aracıdır. Bir düşünce ya da görüşün doğru anlaşılabilmesi, dilin doğru kullanımıyla mümkündür. Bilinçli ya da bilinçsiz olarak kavramların bilinen anlamları dışında kullanılması, anlamsız sözler türetilmesi, cümlelerin yanlış yapılandırılması anlamı bulanıklaştırır. Felsefi görüşler ise terimlerin tanımlanmasını ve belirli anlamlarla donatılmasını gerektirir. Bu nedenle bir filozofun düşüncelerini ifade ederken sözcük seçimine ve kurduğu cümlelere özen göstermesi gerekir.

Bu parçada savunulan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğru düşünmenin tek koşulu dili doğru kullanabilmektir.
- B) Dil, insanlar arasında iletişim sağlayan bir araçtır.
- C) Bir kavram, ancak belli bir dil yapısı içinde anlam kazanır.
- D) Dil, soyut kavramların somutlaşmasını sağlar.
- E) Bir düşüncenin aktarılabilmesi, dilin doğru kullanılmasına bağlıdır.

2. Zihinsel bir etkinlik olan düşünme eylemi sırasında; somut varlıklar ve varlıklara ilişkin özellikler soyutlanarak kavramlara dönüştürülür. Düşünme, soyut tasarımlar olan ve nesnelerin yerini tutan bu kavramların zihinde canlandırılmasıyla gerçekleşir. Kavramlar arasında karşılaştırmalar yapılır, bağlar kurulur. En sonunda da varılan yargılar dil yoluyla ifade edilerek düşünceler ortaya konulur.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Dilin düşünce üzerindeki etkisinden
- B) Dilin hayattaki işlevinden
- C) Düşünme sürecinden
- D) Düşünme türlerinden
- E) Düşünmenin insana özgülüğünden

3. İnsanlar duygu ve düşüncelerini konuşma ya da yazma şeklinde, dil yoluyla karşı tarafa aktarırlar. Ancak her insan, kendi duygu ya da düşüncelerinin farkına varma ve onları tanımlayabilme ya da bunları uygun sözcüklerle ifade edebilme becerisine sahip olmayabilir. Bazı duygu ve düşünceler ise tanımlanabilir nitelikte olmayabilir. Bu nedenle insanların tüm duygu ve düşüncelerini birbirine aktarması ya da birbirlerini tam olarak anlaması her zaman mümkün olamamaktadır.

Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dil, insanların sahip olduğu tek iletişim aracıdır.
- B) Yazı dili, duygu ve düşüncelerin aktarılmasında daha etkilidir.
- C) Düşüncelerin doğru ifade edilebilmesi için dilin doğru kullanılması gereklidir.
- D) Dil, her türlü duygu ya da düşünceyi açıklayabilen ve aktarabilen bir araç değildir.
- E) Düşünceler, ancak dile getirildiğinde somut bir gerçeklik kazanır.

4. Felsefi sorular, varlıkların bir niteliğini tanımlamak ya da insanın gündelik hayatını sürdürmeye yönelik problemlere çözüm üretmek amacıyla sorulan sorular değildir. Felsefi sorular, belirli bir problemi tüm yönleriyle ele alan, ideal olana yönelen, varlıkların ve kavramların özünü ortaya çıkarmayı amaçlayan sorulardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefi bir soru değildir?

- A) Güzellik, nesnelerin kendinde bulunan bir özellik midir?
- B) En iyi toplumsal düzen hangi şartlarda sağlanabilir?
- C) Nesnelerin gerçek yapısı bilinebilir mi?
- D) Bir toplumdaki hukuk kuralları nasıl yapılır?
- E) Tüm varlıkların var olmasını sağlayan temel bir ilke var mıdır?

5. Düşündüklerimizi, duyduklarımızı, görüp yaşadıklarımızı karşıımızdakilere anlatabilmek, başkalarıyla sağlıklı bir ilişki kurabilmek biz insanlar için büyük bir öneme sahiptir. Bu nedenle her insanın kendi dilini çok iyi öğrenmesi ve onu düzgün kullanabilmesi gerekir. Kişi kendi dilinde doğru ve düzgün bir anlatım becerisinden yoksun kalırsa sosyal yaşamında güçlüklerle karşılaşır.

Bu parçada dil ile ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Dilin insan yaşamında işlevsel bir önemi olduğu
B) Dilin en önemli iletişim aracı olduğu
C) Dil sayesinde düşünceye gerçeklik kazandırıldığı
D) İnsanların önem verdikleri duygu ve düşünceleri anlatmakta zorlandığı
E) Dili doğru kullanma konusunda eğitimin önemli olduğu

6. İnsan, yeryüzündeki en meraklı canlılardan biri olarak çevresinde meydana gelen olayları anlamak ve açıklamak ister. İnsanlar bu merak sayesinde evren ve yaşam hakkında birçok soru üretmiştir. Ancak insanların sorduğu her sorunun özellikle de felsefi soruların mutlak bir cevabının olduğu söylenemez. Genel olarak felsefede soruların, cevaplardan daha önemli olduğu kabul edilir. Çünkü felsefi sorular, insanı düşünmeye sevk ederek bir arayış süreci başlatır. Kimi zaman ulaşılan cevaplar yeni sorular ortaya çıkarır. Kimi zaman da aynı soru, farklı filozoflarca farklı çağlarda yeniden ele alınır. Felsefi arayışın devam etmesi cevaplarla değil, sorularla mümkün olmaktadır.

Bu parçada felsefi soruların hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Tüm toplumlar tarafından sorulan evrensel sorular olduğu
B) Varlığın özünü, temel ilkesini bulmaya yönelik olduğu
C) Felsefi düşünceye süreklilik kazandırma işlevi gördüğü
D) Akıl ve mantık ilkelerine uygun şekilde oluşturulduğu
E) Filozofun evreni algılayışını ifade eden öznel nitelikte sorular olduğu

7. Dil, duygu ve düşüncelerin bir zihinden başka bir zihne aktarılmasını sağlayan bir araçtır. Bu duygu ve düşünce aktarımının sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi için dilde kullanılan sözcüklerin herkes tarafından aynı şekilde anlaşılabilmesi gerekir. Eğer kullanılan sözcüklerin sınırları belli değilse "belirsizlik" adı verilen ve dile getirilenleri herkesin kendine göre farklı şekilde anladığı bir durum ortaya çıkar.

Buna göre aşağıdaki ifadelerin hangisinde böyle bir belirsizlik bulunmamaktadır?

- A) Bir süredir hava yağmurlu.
B) Annem biraz kilo aldı.
C) Bu yemeğin tadı çok acı.
D) Dünkü derste çok eğlendik.
E) Ekmek almak için dışarı çıktım.

8. Sokrates, her türlü davranışın temelinde bilgi olduğunu savunur. Ona göre kimse bilerek kötülük yapmaz. Bilgi sahibi olan insan, doğru davranışın ne olduğunu da bilerek hareket eder. Bilgisiz insan ise doğru davranışın ne olduğunu da bilmediği için kötü davranışlarda bulunur.

Buna göre Sokrates'in cevaplamaya çalıştığı ahlak felsefesi sorusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan ahlaki eylemlerinde özgür müdür?
B) Evrensel bir ahlak yasası var mıdır?
C) Ahlaki eylemin amacı nedir?
D) Ahlaki eylemin ölçütü nedir?
E) Özgürlük ile sorumluluk arasında bir ilişki var mıdır?

ÖĞRENCİ NO		YANITLAR	
1	A B C D E	11	A B C D E
2	A B C D E	12	A B C D E
3	A B C D E	13	A B C D E
4	A B C D E	14	A B C D E
5	A B C D E	15	A B C D E
6	A B C D E	16	A B C D E
7	A B C D E	17	A B C D E
8	A B C D E	18	A B C D E
9	A B C D E	19	A B C D E
10	A B C D E	20	A B C D E

1. Bazı görüşler, kalıp yargılara veya ön yargılara dayalı olarak geliştirilmiş olabilir. Ancak insanların sahip olduğu ön yargıların her zaman doğru olduğu söylenemez. Bu nedenle de ön yargıların çoğu bir görüşü savunmak için gerekli koşulları sağlamaz. Bir görüşün güçlü bir şekilde savunulabilmesi için bu görüşe temel olan yargıların doğru ve birbirleriyle tutarlı olmaları gerekir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) İnsanların sahip olduğu bütün ön yargılar yanlıştır.
- B) Tartışma becerisi gelişmiş kişiler, görüşlerini daha iyi savunurlar.
- C) Doğru yargılara dayanmayan görüşler geçersizdir.
- D) Bir görüşün geçerli olabilmesi için sadece tutarlı olması yeterlidir.
- E) Benzer ön yargılara sahip insanlar benzer görüşleri savunurlar.

2. I. Yaz tatilinde İspanya'ya gidelim mi?
II. Saat 9.00'da işinin başında ol.
III. Aferin, ödevini zamanında bitirmişsin!
IV. Bugün Ankara'ya kar yağdı.
V. Allahım, lütfen bu zor günleri atlatmam için bana sabır ver.

Bu ifadelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) I. cümle önermedir çünkü soru cümlesidir.
- B) II. cümle önermedir çünkü emir cümlesidir.
- C) III. cümle önermedir çünkü ünlem cümlesidir.
- D) IV. cümle önermedir çünkü yargı cümlesidir.
- E) V. cümle önermedir çünkü dilek cümlesidir.

3. Her dilin o dili üreten ve kullanan insanlarca yüzlerce yıllık süreçte oluşturulmuş ve üzerinde uzlaşmış bazı kuralları vardır. Bu kurallar, kullanımına bağlı olarak bir sözcüğün ya da bir cümlenin hangi anlamlara geldiğini belirler. Çünkü sözcüklerin çoğu hatta bazı cümleler birden fazla anlama sahiptir. Bir sözcüğün ya da cümlenin anlamı, belli bir dil kalıbı içinde hangi bağlamda kullanıldığına bağlı olarak değişiklik gösterebilir.

Bu parçada savunulan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dildeki çok anlamlılık anlaşmayı engelleyen bir durumdur.
- B) Dil, insanların yüklediği anlamlarla şekillenen bir yapıdır.
- C) Dili kullanan insan sayısı arttıkça ortaya çıkan anlam miktarı da artar.
- D) Dil, doğayı olduğu gibi sembolleştiren bir araçtır.
- E) Dil, değişmez kurallarla işleyen bir sistemdir.

4. Akıl yürütme, en genel anlamıyla öncüllerden sonuç çıkarma işlemidir. Örneğin hiç incir yememiş birisi "İncir şekerlidir." gibi bir sonuca şöyle bir akıl yürütmeye ulaşabilir:

1. öncül: Bütün meyveler şekerlidir.

2. öncül: İncir bir meyvedir.

Sonuç: O hâlde incir şekerlidir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Akıl yürütme yoluyla bir yargıya ulaşılmıştır.
- B) Sonuç önermesindeki yargı öncüllerin kapsamında yer almaktadır.
- C) Akıl yürütme işlemi öncüller ve sonuçtan oluşmaktadır.
- D) Sonuç önermesi olasılıklı bir doğruluk değeri taşır.
- E) Tümdengelsel akıl yürütme türü kullanılmıştır.

5. Sofistler, nesnelerin sürekli değişmesi ve duyuların insanı yanıltması gibi nedenlerle nesneler hakkında güvenilir bilgiler elde edilemeyeceğini savunmuşlardır.

Buna göre,

- I. Her insan nesneleri kendi koşulları çerçevesinde algılar.
- II. Nesneler hakkında duyular hatalı veri sunsa da akıl, bu hataları düzeltir.
- III. Nesnelerin gerçek yapısı kavranamaz.

yargılarından hangileri sofistlerin düşünceleri ile çelişir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. Kısır döngü, bir önermeyi ikinci bir önermeyle kanıtlamaya çalışırken ikinci önermeyi de dönüp birincisiyle kanıtlamaya çalışma yolu olarak tanımlanmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde kısır döngü nedeniyle hatalı bir akıl yürütme yapılmıştır?

- A) Semra, ikizi Aslı gibi düzenli ders çalışırsa başarılı olabilir.
- B) Hiçbir öğrenci düşük not almaktan hoşlanmadığına göre Berna da düşük not almaktan hoşlanmaz.
- C) Alper dersi dinlemediği için soruları çözemiyor, soruları çözemediği için de dersi dinlemiyor.
- D) Bazı öğrenciler ders çalışmadan da başarılı olabildiğine göre Ali de ders çalışmadan başarılı olabilir.
- E) Sınav stresi olmasa tüm öğrenciler gibi Hakan da öğrenmeye daha istekli olur.

7. • Herhangi bir taş, ağaç ya da hayvan doğada bulunan birer gerçekliktir.
- “Taş serttir.”, “Ağaçlar fotosentez yapar.”, “Bazı hayvanlar yırtıcıdır.” ifadeleri doğrudur.
- “Taş, sıvıdır.”, “Ağaçlar cansızdır.”, “Bütün hayvanlar suda yaşar.” ifadeleri yanlıştır.

Bu parçadan hareketle doğruluk ve gerçeklikle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Gerçeklik kavramı, doğada var olma anlamına gelir.
- B) Doğruluk, bir yargının gerçekliğe uygunluğudur.
- C) Gerçeklik, zihinden ya da düşünceden bağımsızdır.
- D) Dile getirilen her ifade bir gerçekliği yansıtır.
- E) Bir yargının doğruluğuna ya da yanlışlığına doğaya bakılarak karar verilir.

8. Bütün gezegenler, kütle çekiminin etkisiyle bir yıldızın etrafında döner.

Dünya, Güneş'in etrafında döner.

O hâlde Dünya, Güneş'in kütle çekiminin etkisi altındadır.

Bu akıl yürütme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Temellendirme
- B) Analoji
- C) Tümdengelim
- D) Argüman
- E) Tümevarım

1065285

ÖĞRENCİ NO		YANITLAR	
1	(A) (B) (C) (D) (E)	11	(A) (B) (C) (D) (E)
2	(A) (B) (C) (D) (E)	12	(A) (B) (C) (D) (E)
3	(A) (B) (C) (D) (E)	13	(A) (B) (C) (D) (E)
4	(A) (B) (C) (D) (E)	14	(A) (B) (C) (D) (E)
5	(A) (B) (C) (D) (E)	15	(A) (B) (C) (D) (E)
6	(A) (B) (C) (D) (E)	16	(A) (B) (C) (D) (E)
7	(A) (B) (C) (D) (E)	17	(A) (B) (C) (D) (E)
8	(A) (B) (C) (D) (E)	18	(A) (B) (C) (D) (E)
9	(A) (B) (C) (D) (E)	19	(A) (B) (C) (D) (E)
10	(A) (B) (C) (D) (E)	20	(A) (B) (C) (D) (E)

1. İnsanlar çevrelerinde meydana gelen olayları, evreni ve yaşamı sahip oldukları görüşler çerçevesinde algılayıp yorumlarlar. Bu görüşler; eğitim, yaşam çevresi, inançlar, kültür, kişisel yaşantılar, sosyoekonomik durum gibi koşulların etkisiyle oluşur. Bu nedenle de farklı görüşlere sahip insanların aynı olaylara yönelik değerlendirmeleri birbirinden farklıdır.

Bu parçada görüşlerle ilgili vurgulanan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Görüşlerin oluşmasında maddi unsurlar manevi unsurlardan daha etkilidir.
 B) Çeşitli nedenlerle oluşan görüşler, insanların öznel değerlendirmelerinin dayanağıdır.
 C) Eğitim seviyesi yüksek insanların görüşleri, evrensel değerlere göre şekillenir.
 D) Kültürel etkileşime açık bir sosyal çevrede yaşayan insanlar daha esnek görüşlere sahiptir.
 E) Kişisel deneyimleri aynı olan insanların görüşleri de ortaktır.

2. Bir önermenin niceliği, içine aldığı birey sayısını, niteliği ise yüklem bildirdiği özelliğin özneye ait olup olmadığını ifade eder. Özne ve yüklem aynı olan önermeler, nicelik ve nitelik yönünden farklılaştığında "çelişiklik" adı verilen bir durum ortaya çıkar.

Buna göre aşağıdaki önerme çiftlerinden hangisi çelişiktir?

- A) Bütün insanlar yalan söyler.
 Bütün yalan söyleyenler insandır.
 B) Hiçbir insan özgür değildir.
 Bütün insanlar özgürdür.
 C) Bazı evlerin bahçesi vardır.
 Bazı evlerin bahçesi yoktur.
 D) Hiçbir kedi sudan hoşlanmaz.
 Bazı kediler sudan hoşlanmaz.
 E) Her sebze sağlıklıdır.
 Bazı sebzeler sağlıklı değildir.

3. Mantıksal açıdan doğruluk, öncüllerle sonucun tutarlı olmasına bağlıdır.

Buna göre,

- I. Bütün filozoflar refleksif düşünme becerisine sahiptir.
 Sokrates bir filozoftur.
 O hâlde Sokrates de refleksif düşünme becerisine sahiptir.
 II. Bütün insanlar düşünür.
 Ali, düşüncesiz biridir.
 O hâlde Ali insan değildir.
 III. Bütün balıklar suda yaşar.
 Papağan bir balık çeşidi değildir.
 O hâlde papağan suda yaşamaz.

akıl yürütmelerinden hangileri mantıksal açıdan yanlış?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve III E) II ve III

4. Havuz kenarında oynarken su üzerinde yürüyen bir böcek gören üç çocuk arasında şöyle bir konuşma geçer:

Aydın: Ben de su üzerinde yürümek istiyorum.

Emre: İnsanlar çok ağır olduğu için su üzerinde yürüyemezler.

Orhan: Keşke su üzerinde yürüyebilseydik.

Aydın ve Orhan'ın söylediği cümleler önerme değilken Emre'nin söylediği cümle önermedir.

Buna göre bir cümlenin önerme sayılması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Duyularla algılanmasına
 B) Duygu içermesine
 C) Yargı bildirmesine
 D) Akla dayalı olmasına
 E) Dile getirilmiş olmasına

5. I. öncül: Timsah bir sürüngendir ve yumurtlayarak ürer.
II. öncül: Yılan bir sürüngendir ve yumurtlayarak ürer.
III. öncül: Kaplumbağa bir sürüngendir ve yumurtlayarak ürer.

Bu öncüllerden çıkarılabilecek geçerli tümevarımsal sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) O hâlde; timsah, yılan ve kaplumbağa sürüngendir.
B) O hâlde, yumurtlayarak üreyenlerin tamamı sürüngendir.
C) O hâlde, yumurtlama bir üreme yöntemidir.
D) O hâlde, tüm sürüngenler yumurtlayarak ürer.
E) O hâlde, bir sürüngen olan kertenkele de yumurtlayarak ürer.

6. “Hiçbir canlı atmosferin olmadığı bir gezegende yaşayamaz.” ifadesi tümel olumsuz bir önermedir.

“Mars’ta atmosfer yoktur.” ifadesi tekil olumsuz bir önermedir.

“Hiçbir canlı atmosfer olmadan yaşayamıyorsa ve Mars’ta atmosfer yoksa o hâlde canlılar Mars’ta yaşayamazlar.” ifadesi tümdengelsel bir çıkarımdır.

Buna göre çıkarımın önermeden farkı nedir?

- A) Bir doğruluk değeri taşıması
B) Akla ve mantığa uygun olması
C) Bir yargıda bulunması
D) Gerçekliği yansıtmaması
E) Öncüller ve sonuçtan oluşması

7. I. Gerçeklik, doğada kendi başına var olmaktır.
II. Varlığın doğru bilgisinin kaynağı deneyimdir.
III. Varlıklar hakkında doğru bilgi elde etmek mümkündür.
IV. Duyu verileri insanı yanıltır.

Numaralanmış yargılardan hangileri birbiriyle çelişiktir?

- A) I ve III
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

8. Selenay ve Melisa, aynı okulda okuyan ve üniversite sınavına hazırlanan iki arkadaşdır. Eylül ayında okul açıldığı zaman, her gün elli tane matematik sorusu çözmek üzere kendi aralarında anlaşır. Yıl boyunca her gün elli soru çözer ve yıl sonunda sınava girerler. Sınav sonuçları açıklandığında Selenay, oldukça yüksek bir matematik neti olduğunu görür ve arkadaşının da yüksek bir matematik neti yapmış olacağını düşünür.

Bu parçada örneklendirilen akıl yürütme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özdeşlik
B) Tümevarım
C) Analoji
D) Tümdengelim
E) Argüman

9. “Bütün ağaçların, farklı şekillerde olsa da yaprağı vardır.” yargısı doğruluk kavramına işaret ederken doğada gördüğünüz tek tek ağaçlar gerçeklik kavramına işaret eder.

Buna göre doğruluk ve gerçeklikle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenebilir?

- A) Gerçekliğin doğru bilgisine ulaşılamaz.
B) Doğruluk, bilginin gerçekliğe uygunluğudur.
C) Gerçeklik, formel olanın doğadaki karşılığıdır.
D) Doğruluk ve gerçeklik, eş anlamlı kavramlardır.
E) Gerçeklik akla dayalı, doğruluk ise deneye dayalıdır.

1065286

ÖĞRENCİ NO		YANITLAR	
1	(A) (B) (C) (D) (E)	11	(A) (B) (C) (D) (E)
2	(A) (B) (C) (D) (E)	12	(A) (B) (C) (D) (E)
3	(A) (B) (C) (D) (E)	13	(A) (B) (C) (D) (E)
4	(A) (B) (C) (D) (E)	14	(A) (B) (C) (D) (E)
5	(A) (B) (C) (D) (E)	15	(A) (B) (C) (D) (E)
6	(A) (B) (C) (D) (E)	16	(A) (B) (C) (D) (E)
7	(A) (B) (C) (D) (E)	17	(A) (B) (C) (D) (E)
8	(A) (B) (C) (D) (E)	18	(A) (B) (C) (D) (E)
9	(A) (B) (C) (D) (E)	19	(A) (B) (C) (D) (E)
10	(A) (B) (C) (D) (E)	20	(A) (B) (C) (D) (E)

1. Filozof; evren, insan, yaşam hakkında bir çok soru soran ve bu sorular üzerine derinlemesine düşünen kişidir. Filozoflar sorgulama süreci sonunda oluşturdukları görüşlerini belirli bir düzen içinde diğer insanlara açıklayabilmek için dili kullanırlar. Ancak filozoflar görüşlerini açıklarken bir dildeki terimlere yüklenen anlamların dışına çıkabilir, terimlere yeni anlamlar yükleyebilir ya da yeni kelimeler üretebilirler. Bu nedenle bir filozofun görüşlerini anlayabilmek için dili doğru kullanmak ve terimlerin günlük anlamlarını bilmek yetmez. Filozofun terimleri hangi anlamda kullandığını da bilmek gerekir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki görüşlerle çelişen bir yargıdır?

- A) Filozof, dile yeni anlamlar ve kelimeler kazandırır.
- B) Duygu ve düşünceler dil yoluyla aktarılabilir.
- C) Bir filozofu anlamak için, o filozofun görüşleri üzerine düşünmek gerekir.
- D) Terimleri ortak anlamlarının dışında kullanmak, dilin bozulmasına neden olur.
- E) Felsefi görüşlerde geçen terimlerin özel anlamlarını bilmek gerekir.

2. I. öncül: İdil, bilime meraklı biri olarak bilimsel gelişmeleri takip eder. Aynı zamanda bilim kurgu romanları okumayı ve bilim kurgu türündeki filmleri izlemeyi sever.

II. öncül: Zeynep de bilime meraklıdır ve bilimsel gelişmeleri takip eder.

Sonuç: Öyleyse Zeynep de bilim kurgu romanları okumayı ve bilim kurgu türündeki filmleri izlemeyi sever.

Bu çıkarımda kullanılan akıl yürütme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Temellendirme
- B) Analoji
- C) Tümevarım
- D) Görüş
- E) Tümdengelim

3. Ayhan Bey, insanların sorumsuz davranmalarının nedeninin, çocukluk dönemlerinde kendilerine sorumluluk verilmemesi ve davranışlarının sonuçlarıyla yüzleşmemeleri olduğunu düşünmektedir. Bu nedenle biri altı, diğeri sekiz yaşında olan iki çocuğunu sorumluluk sahibi bireyler olarak yetiştirmeye özen göstermektedir.

Buna göre Ayhan Bey, aşağıdakilerden hangisini yaparsa düşünceleri ile davranışları arasında çelişki ortaya çıkar?

- A) Çocuklarının uygun konularda seçim yapmalarına izin verirse
- B) Haksız olduğu durumlarda çocuklarından özür dilerse
- C) Çocukların yaşlarına uygun şekilde ev işlerine yardımcı olmalarını sağlarsa
- D) Çocuklarına karşı hoşgörülü olup onların hatalarını görmezden gelirse
- E) Çocukların bazı problemleri kendi başlarına çözmelelerini desteklerse

4. • Tüm polisiye romanları, insanları sürükleyici bir olay örgüsü içine dâhil ederek insanlara bir macera yaşattır. Çünkü ben, okuduğum tüm polisiye romanlarında böyle bir macera yaşıyormuşum hissine kapıldım.
- Selim ve Aybars, babaları gibi hukuk eğitimi alıp siyasete atılmak isterler. Yıllar sonra Selim'in belediye başkanı olduğunu öğrenen arkadaşları Aybars'ın da siyasetçi olduğuna karar verir.
- Bütün canlılar ölümlüdür. İnsanlar da bir canlı türü olduğuna göre insanlar da ölümlüdür.

Bu örneklerde kullanılan akıl yürütme türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) Tümdengelim - Tümevarım - Analoji
- B) Tümevarım - Tümdengelim - Analoji
- C) Tümevarım - Analoji - Tümdengelim
- D) Tümdengelim - Analoji - Tümevarım
- E) Analoji - Tümevarım - Tümdengelim

5. İnsanlar yaşamları boyunca birbirinden farklı konularda ve farklı amaçlara yönelik sorular sorarlar. Bu soruların çoğunluğu, gündelik yaşamın nasıl sürdürüleceğine ve ihtiyaçların nasıl karşılanacağına yönelik sıradan sorulardır. Ancak insanın sorduğu bazı sorular vardır ki işte bunlar öyle kolaylıkla cevaplanabilecek sıradan sorular değildir. Felsefi nitelikteki bu sorularla insan, evreni bir bütün olarak kavramak, varlığın ne olduğunu ve yaşamın anlamını bulmak ister.

Bu parçadan hareketle felsefi sorularla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Filozofun probleme yaklaşımını temsil eden sorulardır.
- B) Tüm insanlığın cevabını merak ettiği sorulardır.
- C) Asıl gerçekliği ortaya çıkarmak amacıyla sorulan sorulardır.
- D) Deneyisel yöntemlerle kesin olarak cevaplanabilen sorulardır.
- E) Hayatı kolaylaştıracak bilgilere ulaşmayı sağlayan sorulardır.

6. İnsanlar toplum hâlinde yaşamak zorundadır. Çünkü insan, hayatta kalması için gerekli tüm koşulları kendi başına sağlayabilen bir varlık değildir. Bu nedenle insan için toplumsal yaşam zorunludur. Ancak bir arada yaşamak, her zaman sorunsuz bir şekilde sürdürülen bir süreç değildir. İnsanların bencillikleri, aç gözlülükleri ya da hırsları toplumsal yaşamı tehdit etmiş; zamanla insanlar, aralarındaki ilişkileri düzenlemek ve huzurlu bir ortam sağlamak adına ahlak kurallarını oluşturmuşlardır.

Bu parçada savunulan temel görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahlak kurallarının kaynağı, toplumsal yaşam ihtiyaçlarıdır.
- B) Ahlak kuralları evrensel niteliktedir.
- C) Her toplumun kendine özgü bir ahlak sistemi vardır.
- D) Her türlü ahlak kuralı insan doğasına aykırıdır.
- E) İnsanların kişiliği, yaşadıkları toplumun ahlak anlayışının etkisiyle biçimlenir.

7. Bir yargının veya önermenin temsil ettiği gerçeklikle örtüşmesine “bilgi doğrusu” denir. Örneğin “Bu patates çuvalının ağırlığı 10 kilogramdır.” yargısı, ölçüm sonucunda patates çuvalının ağırlığı 10 kilogram çıkarsa, bu yargının verdiği bilgi doğrulanmış olur. Yargıların ya da önermelerin biçimsel olarak akıl yürütmeye uygunluğuna ise mantık doğrusu denir. Örneğin “Hiçbir bekâr, evli olmadığına göre hiçbir evli de bekâr değildir.” yargısı, biçimsel olarak akıl yürütmeye uygun bir yargıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilgi doğrusu, çelişik olamayan önermelerden oluşur.
- B) Mantık doğrusu, kişisel deneyimlerin zihinsel ifadesidir.
- C) Bilgi doğrusu akıl yürütmeye elde edilir.
- D) Mantıksal doğruluk, duyu verileriyle belirlenir.
- E) Bilgi doğrusu, zihindeki önermenin yöneldiği nesneyi yansıtmaya bağlıdır.

8. Filozofun en önemli özelliklerinden biri, kendisine sunulan hiçbir bilgiyi olduğu gibi kabul etmemesidir. Filozof olanın belki de temel koşulu, her türlü bilgiyi kendi akıl süzgecinden geçirmek ve denetlemelere tabi tutmaktır.

Bu parçaya göre filozofun sahip olması gereken en temel özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Söz ve davranışlarının tutarlı olması
- B) Akla uygun açıklamalar yapması
- C) Özgün görüşler oluşturabilmesi
- D) Eleştirel bir bakış açısı geliştirmesi
- E) Toplumsal konulara duyarlı olması

1065287

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1	1 A B C D E 11 A B C D E
2	2 A B C D E 12 A B C D E
3	3 A B C D E 13 A B C D E
4	4 A B C D E 14 A B C D E
5	5 A B C D E 15 A B C D E
6	6 A B C D E 16 A B C D E
7	7 A B C D E 17 A B C D E
8	8 A B C D E 18 A B C D E
9	9 A B C D E 19 A B C D E
10	10 A B C D E 20 A B C D E

1. • Matematik, mantık gibi formel bilimlerde bir teoremi ispat etmeyi ve bir sistem oluşturmayı sağlayan genel ilkeler vardır. Bu genel ilkelerden tekil olanların bilgisine ulaşılır. Örneğin “Bütün üçgenlerin iç açıları toplamı 180 derecedir.” yargısı tüm üçgende açı sorularının çözülmesini sağlayan genel bir ilkedir.
- Fizik, astronomi, biyoloji gibi doğa bilimlerinde ise öncelikle doğada meydana gelen tek tek olaylar gözlenir ve bazı deneyler yapılır. Gözlemler ve deneylerle veriler toplanır. Daha sonra bu veriler birleştirilerek genel açıklamalara ulaşılır. Örneğin demir, bakır, kalay gibi metallerin ısıtılınca genişlediğini gören bir bilim insanı “Tüm metaller ısıtılınca genişler.” gibi genel bir ilke ortaya koyar.

Bu parçaya göre formel bilimlerin ve doğa bilimlerinin kullandığı akıl yürütme türleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

	Formel Bilimler	Doğa Bilimleri
A)	Tümevarım	Analoji
B)	Tümdengelim	Tümevarım
C)	Analoji	Tümdengelim
D)	Tümdengelim	Analoji
E)	Tümevarım	Tümdengelim

2. Asıl önemli olan ne kadar çok kitap okuduğunuz değil, onların ne kadarını hayata geçirdiğinizdir. Aksi hâlde sadece bilgi taşıyıcıları olan bir ansiklopediden ya da kütüphaneden farkınız kalmaz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Çok okumanın sağladığı fayda
B) Yaşamın kitaplarla anlaşılabilceği
C) Nitelikli kitaplar okumanın gereği
D) Düşünce ile davranış arasındaki ilişki
E) Okuduğunu anlamamanın önemi

3. Sorular, sorulduğu alana ve soruya verilen cevapların niteliğine göre sınıflandırılabilir. Bilimsel sorular daha çok doğada meydana gelen olgu ve olaylar arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmayı amaçlarken felsefi sorular daha çok varlıkların özünü, temel ilkesini açığa çıkarmaya çalışır.

Buna göre,

- I. Tüm varlıkların kendinden meydana geldiği bir ana madde var mıdır?
II. Temel hak ve özgürlükler nasıl genişletilebilir?
III. İnsanların alışkanlıkları ile kültür arasında bir ilişki var mıdır?
IV. Nesnelerin gerçek yapısı bilinebilir mi?

sorularından hangileri daha çok bilimsel çalışma alanına yöneliktir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

4. Felsefe, ideal ya da real her varlık ve bu varlıklar hakkında ileri sürülmüş her iddia üzerine bir düşünmedir. Filozof; yaşamın anlamını, iyilik ve kötülüğün ne olduğunu, insanın özgür iradesi bulunup bulunmadığını, bilimi, sanatı, siyaseti, dini felsefi bir problem hâline getirebilir. Yeter ki filozof belli bir konudaki bir problemi fark etsin, o konuda bazı sorular sorup düşünsün.

Bu parçada vurgulanan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefede ele alınan her konuda kesin bilgilere ulaşılır.
B) Filozofun yöneldiği konular, yaşadığı çağın önemli olaylarıdır.
C) Felsefe, her konuda sorgulayıcı bir düşünme etkinliğidir.
D) Felsefenin temel inceleme konusu, insana bağlı ortaya çıkan olgulardır.
E) Felsefi sorgulama, akla ve mantığa uygun şekilde gerçekleştirilmelidir.

5. Önergelerin birbiriyle çelişmemesine yani tutarlı olmasına mantık doğrusu, önermenin gerçeklikle uyuşmasına “bilgi doğrusu” denir.

Buna göre aşağıdaki önermelerden hangisi mantık doğrusuna örnek gösterilebilir?

- A) Güneş sistemindeki en büyük gezegen Jüpiter'dir.
B) Bütün ağaçlar ilkbaharda çiçeklenip yazın meyve verir.
C) Bir bütün, parçalara ayrılabilir ve parçalarının toplamına eşittir.
D) Anadolu, Asya kıtasında yer alır.
E) Bazı köpekler siyah renklidir.

6. İnsanların; olaylar, varlıklar ya da düşüncelere dair bir anlayış geliştirmesine “görüş” denir. Görüşler; insanların, varlıklar ve olaylar hakkındaki yargılarından oluşur. Bu yargılar, insanların evreni ve evrende meydana gelen olayları nasıl algıladıklarını ifade eder.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi insanların farklı görüşlere sahip olmalarında diğerlerine göre daha az etkilidir?

- A) Eğitim
B) İnançlar
C) Geçmiş yaşantılar
D) Fiziksel özellikler
E) Kültürel ortam

7. Bir önermede yüklemnin belirttiği özelliğin özneye ait olduğu ifade ediliyorsa bu önerme olumlu, yüklemnin belirttiği özelliğin özneye ait olmadığı ifade ediliyorsa bu önerme olumsuzdur.

Buna göre aşağıdaki önermelerden hangisi olumsuzdur?

- A) Bazı insanlar pasaklıdır.
B) Bütün ayılar vahşidir.
C) Bazı çiçekler güzel kokmaz.
D) Her insan bencildir.
E) Bazı romanlar sıkıcıdır.

8. Felsefe tarihine bakıldığında bazı felsefi soruların pek değişmediği ancak bu sorulara verilen cevapların sürekli olarak değiştiği görülür. Denilebilir ki felsefi sorular tarihin farklı dönemlerinde tekrar tekrar ele alınmış ve yeniden cevaplanmaya çalışılmıştır. Bu cevaplandırma çabasında ise filozofun içinde yaşadığı dönemin koşulları, bilgi birikimi ve kişilik özellikleri etkilidir. Bu durum felsefi bilginin mutlak bir kesinlik taşımadığını gösterir.

Bu parçadan felsefeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Dinamik bir yapısının olduğu
B) Çağın koşullarından etkilendiği
C) Sorgulamaya dayalı bir etkinlik olduğu
D) Filozofun öznel algısını yansıttığı
E) Güvenilmez bir bilgi olduğu

9. Bir önermenin özne ve yüklemi aynı kalmak koşuluyla niceliğini ve niteliğini değiştirerek elde edilen ikinci önerme, ilk önermeyle çelişir.

Buna göre “Bütün denizler tuzludur.” önermesinin çelişği olan önerme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bütün denizlerin tuzlu olduğu doğru değildir.
B) Bazı denizler tuzlu değildir.
C) Hiçbir deniz tuzlu değildir.
D) Bazı denizler tuzludur.
E) Bazı denizler az, bazı denizler çok tuzludur.

1065288

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1	1 A B C D E 11 A B C D E
2	2 A B C D E 12 A B C D E
3	3 A B C D E 13 A B C D E
4	4 A B C D E 14 A B C D E
5	5 A B C D E 15 A B C D E
6	6 A B C D E 16 A B C D E
7	7 A B C D E 17 A B C D E
8	8 A B C D E 18 A B C D E
9	9 A B C D E 19 A B C D E
10	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Rönesans Dönemi bilim insanlarından biri olan Galilei'nin güçlü bir teleskop icat edip gökyüzünü incelemesi ve astronomi alanındaki keşifleri, başta Descartes olmak üzere pek çok filozofu etkilemiştir. Bu keşifler filozofların doğanın yapısı üzerine yeni görüşler geliştirmesini sağlamıştır. 19-20. yüzyıllarda biyoloji ve genetik alanındaki gelişmeler, filozofların insan tanımlarını ve insana yönelik sorgulamalarını etkilemiştir.

Bu parçada savunulan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel ilerleme teknolojik gelişmeler sayesinde gerçekleşmektedir.
- B) Felsefi sorgulamalar, bilimlere yeni araştırma alanları sağlar.
- C) Bilimin sonuçları felsefi sorgulamaların içeriğini etkiler.
- D) Filozofların büyük çoğunluğu aynı zamanda bilim insanıdır.
- E) Bilimsel bilgilere dayanan felsefi görüşler daha geçerli açıklamalar sunar.

2. Nermi Uygur'a göre filozof, bütün insanlık adına soru soran kişidir. Ancak filozof, bu soruyu ilkin kendisine sorar. Çünkü filozofun kendisinin üzerinde düşünüp cevaplama-ya çalışmadığı bir soru sorduğunu söylemek anlamsızdır. Filozofun sorduğu sorular, onun kişiliğiyle ilişkilidir. Filozofun geçmiş yaşam deneyimleri, eğitimi, içinde yetiştiği kültür çevresi, evreni algılayış şekli ve ilgilendiği problem alanları ve koşullar, sorduğu soruların içeriğini belirleyen temel koşullardır.

Bu parçada felsefi soruların aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Bilime ve sanata yol gösterdiği
- B) Varlığın özünü ortaya çıkarmaya yöneldiği
- C) Filozofun öznel kavrayışının ürünü olduğu
- D) Soruların cevaplardan daha önemli olduğu
- E) İnsanın merak ve hayretinden doğduğu

3. Başak Hanım, insanlarda hastalığa neden olan belirli bir bakteri üzerinde araştırma yaparak bir tedavi yöntemi geliştirmek istiyor. Hasta insanlardan aldığı örnekleri laboratuvar ortamında inceleyerek bakterinin biyolojik özelliklerini belirliyor. Daha sonra hastalığa yakalanan bazı insanlarla görüşerek hastalığın belirtilerine ve insan bedenini nasıl etkilediğine yönelik verileri topluyor. Bu bilgileri kullanarak bir ilaç geliştiriyor.

Bu parçadaki örnekte kullanılan akıl yürütme için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bütünden hareketle parçanın bilgisine ulaşılan tüm-dengelimdir.
- B) Benzerlikten yola çıkan analogidir.
- C) Tüm parçaların gözleminden hareketle bütüne ulaşılan tam tümevarımdır.
- D) Tümevarım ve tüm-dengelinin birlikte kullanıldığı bir akıl yürütmedir.
- E) Sınırlı sayıdaki örneği dikkate alan eksik tümevarımdır.

4. • Bazı erkekler cesur değildir.
• Bütün telefonlar elektrikle çalışır.
• Nurşen, bu sabah kabus görerek uyandı.
• Hiçbir tavuk uçamaz.

Bu önermelerin türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) Tekil olumsuz - Tümel olumsuz - Tekil olumlu - Tikel olumlu
- B) Tikel olumsuz - Tümel olumlu - Tekil olumlu - Tümel olumsuz
- C) Tümel olumsuz - Tikel olumlu - Tekil olumsuz - Tikel olumsuz
- D) Tekil olumsuz - Tümel olumsuz - Tikel olumlu - Tümel olumlu
- E) Tikel olumsuz - Tikel olumlu - Tümel olumlu - Tümel olumsuz